

**Revisiun parziala da la lescha davart
l'assicuranza d'edifizis dal chantun
Grischun**

Rapport explicativ

Zercladur 2019

Cuntegn

1.	Situaziun da partenza	3
2.	Basegn da reveder parzialmain la lescha davart l'assicuranza d'edifizis	4
3.	Explicaziuns davart la disposiziun	5
4.	Consequenzas.....	5
4.1.	Consequenzas finanzialas	5
4.2.	Consequenzas persunalas.....	6
5.	Entrada en vigur.....	6

1. Situaziun da partenza

L'assicuranza d'edifizis dal Grischun (GVG) n'ha fin ussa betg assicurà donns che vegnan chaschunads d'ina influenza cuntinuanta. Quai, perquai che la ristga d'assicuranza era difficila da calcular en cas da tals eveniments e perquai che donns da tals eveniments n'eran betg reassicurabels. Correspondentamain è questa excepziun da la protecziun tras l'assicuranza statuida en l'art. 11 al. 2 lit. a da la lescha davart l'assicuranza d'edifizis dal chantun Grischun (lescha davart l'assicuranza d'edifizis, LAE; DG 830.100). En l'art. 2 da l'ordinaziun tar la lescha davart l'assicuranza d'edifizis (OAE; DG 830.110) ha la regenza concretisà questas excepziuns.

En l'art. 2 al. 1 lit. a OAE vegn menziunada la bova permanenta sco privel betg assicurà en l'assicuranza cunter donns elementars. La bova permanenta è in eveniment ch'è d'attribuir ad ina influenza cuntinuanta durant ina perioda pli lunga. Il sbuvaditsch ha da princip las medemas características. Er en quest cas fa la penetraziun da grondas precipitaziuns en vettas da terra colliadas ina cun l'autra fin a quel mument che la costa cumenza a glischnar. Però succeda quai en cas dal sbuvaditsch cun forza elementara ed en ina giada.

En il chantun Grischun èn differents territoris pertutgads da boas permanentas. Uschia per exempel territoris a San Murezzan, en Val Lumnezia, da la Mantogna, en la Val Schons, ad Araschgen, en il Scanvetg (Peist, Maladers), en il Partenz (Seewis, Schiers, Küblis) u a Brinzauls.

Il 14 da mars 2019 ha l'uniun interchantunala da reassicuranza (UIR) deliberà cun effect a partir dal 1. d'avrigl 2019 l'infurmaziun pratica nr. 7, tractament/cunfinaziun da boas permanentas, che la cumissiun per la coordinaziun da dumondas da la prim-assicuranza (CCDP) aveva formulà. En questa infurmaziun pratica vegni constatà che la proposta fatga da la CCDP na mussia nagina differenza envers il product da referenza da la UIR. Pia èn donns totals chaschunads da boas permanentas reassicurads en l'avegnir. Ma i ston esser ademplidas cumulativamain las suandantas premissas:

- Cumprova che la sveltezza da la bova è sa midada e che la bova ha ina gronda intensità.

Las cumprovas che la sveltezza da la bova è s'augmentada e che l'intensitad ha inarata da moviment media da dapli che 10 cm per onn ston vegnir furnidas dals specialists per privels cumpetents.

- Nov giudicament da la periclitaziun / zona da privel cotschna
Il lieu, nua che l'edifizi stat, sto vegnir attribuì dals specialists per privels cumpetents – sin basa da l'augment da la sveltezza da la bova u sin basa da la ferma intensitad – a la zona da privel cotschna en la charta da privels u en il plan da zonas da privel per process glischnants u sto restar là. L'inscripziun d'in territori en la charta da privels resp. en il plan da zonas da privel ha in effect liant per las autoritads ed è pia sufficient per la GVG per renconuscher in donn. En quest connex na sto la procedura dal plan d'utilisaziun betg vegnir fatga sin plaun communal.
- I sa tracta d'in donn total.
I sto vegnir fatg quint cun in donn total, sche almain in dals suandants criteris è ademplì:
 - Sin basa dal maletg dal donn avant maun n'è l'edifizi betg pli abitabel resp. na po betg pli vegnir duvrà conform a l'intent. Quai sto vegnir constatà dals experts da l'assicuranza d'edifizis.
 - Pervia da la periclitaziun n'è l'edifizi betg pli abitabel resp. betg pli duvrabel ed è – sin basa d'ina disposiziun da dretg public – engrevgià cun in scumond d'utilisaziun permanent durant l'entir onn.
- Edifizi spazzà
L'edifizi è gia spazzà. L'edifizi na dastga er betg vegnir reconstruì al medem lieu. Las prestaziuns d'assicuranza vegnan pajadas pir suenter la spazzada resp. suenter la demontascha.

2. Basegn da reveder parzialmain la lescha davart l'assicuranza d'edifizis

En il territori alpin sco er en il territori prealpin vegnan process glischnants a s'augmentar (sbuvaditschs e bovas permanentas). Els èn in privel da la natira che po chaschunar donns vi d'edifizis. Entant ch'il sbuvaditsch è gia oz in privel assicurà, vegnan donns tras bovas permanentas exclus explicitamain da las prestaziuns da l'assicuranza sco donns elementars. Il tractament different da donns pervia d'in sbuvaditsch u da donns pervia da bovas permanentas n'è betg chapibel per las proprietarias ed ils proprietari d'in edificis pertutgà d'ina bova permanenta. En vista al fatg che la UIR è pronta – re-

sguardond tschertas premissas – d'assicurar da nov er donns da boas permanentas, èsi inditgà da stgaffir en la lescha las premissas per pudair indemnisar proprietarias e proprietaris d'edifizis ch'èn vegnids demolids cumplettamain da boas permanentas. Las premissas per che la GVG possia surpigliar il donn ston correspunder a talas da la UIR, per che la reassicuranza saja garantida. Quai pretenda che l'art. 11 da la lescha davart l'assicuranza d'edifizis vegnia adattada.

3. Explicaziuns davart la disposiziun

Art. 11 al. 3

Cun quest alinea duai la regenza vegnir autorisada da designar donns, che resultan d'ina influenza cuntinuanta, sco assicurads. Questa soluziun pussibilitescha da reagir svelt sin enconuschientschas en cas d'eventuals privels che duain vegnir suttamess da nov a la prestaziun da l'assicuranza. Uschia poi er vegnir exclus ch'ina revisiun parziala da la lescha davart l'assicuranza d'edifizis stoppia vegnir fatga per mintga privel che po vegnir assicurà da nov. Sche la regenza vesa in basegn d'agir correspondent, vegn ella a sa basar sin ils criteris renconuschids generalmain per surpigliar donns, cur ch'ella relascha la disposiziun correspondent en l'ordinaziun. Quests criteris vegnan per regla fixads da la UIR en il rom da la decisiun, sch'in privel è reassicurabel. La reassicurabilitad è dal rest in'ulteriura premissa che sto esser ademplida, per che la regenza possia designar in privel sco privel assicurà en l'assicuranza cunter donns elementars.

4. Consequenzas

4.1. *Consequenzas finanzialas*

Proprietarias e proprietaris d'edifizis

Las proprietarias ed ils proprietaris d'edifizis en territoris cun ina bova permanente che adempleschan ils criteris da la UIR vegnan assicurads correspondentamain en il futur en cas d'in donn total da lur edificis. La cuminanza da las proprietarias e dals proprietaris d'edifizis na vegn betg engrevgiada finanzialmain en moda supplementara tras questa nova regulaziun. Pervia dal fatg che la ristga da la bova permanente è reassicurada e che las reservas persunalas, che la GVG sto pajar, èn garantidas tras retenziuns e tras reservas, po vegnir exclus in augment da las premias en cas d'in donn.

Assicuranza d'edifizis

Ina calculaziun dals donns potenzials n'è strusch pussaivla. La ristga sa definescha sco multiplicaziun da la probabilitad ch'in eveniment capitia cun la summa da donns potenziala. Entant che la valur da l'edifizis è enconuschenta, èsi fitg difficil da stimar la probabilitad ch'i capitian boas permanentas che correspundan a las directivas da la UIR.

Pervia da la reassicurabladad è la ristga maximala da la GVG per tut ils donns elementars tar 66 milliuns francs. Quai èn las reservas persunalas cumuladas per donns pli pitschens e mesauns. Tut ils donns elementars che surpassan questa summa èn reassicurads. Sur la cuminanza interchantunala da ristga da tut las 18 assicuranzas d'edifizis èn donns gronds cuvrids fin 1,2 milliardas francs per 94,7 %. En cas da donns gronds fin 1,2 milliardas francs importass la reserva persunala da la GVG maximalmain 125 milliuns francs. La GVG ha actualmain reservas da 700 milliuns francs. Questa reserva na vegn strusch duvrada, er betg en cas che tut ils edifizis, che sa chattan en in territori cun ina bova permanenta (269 edifizis cun ina valur da nov dad 89 milliuns francs en la zona da privel cotschna e 1528 edifizis cun ina valur da nov dad 1,2 milliardas francs en la zona da privel blava) vegnissan donnegiads totalmain il medem mument. La chargia, cun la quala i sto vegnir fatg quint, è pia bain supportabla.

4.2. Consequenzas persunalas

Cun la revisiun parziala previsa n'èn colliadas naginas consequenzas persunalas.

5. Entrada en vigur

Igl è previs da metter en vigur la revisiun parziala da la lescha davart l'assicuranza d'edifizis retroactivamain per il 1. d'avrigl 2019.